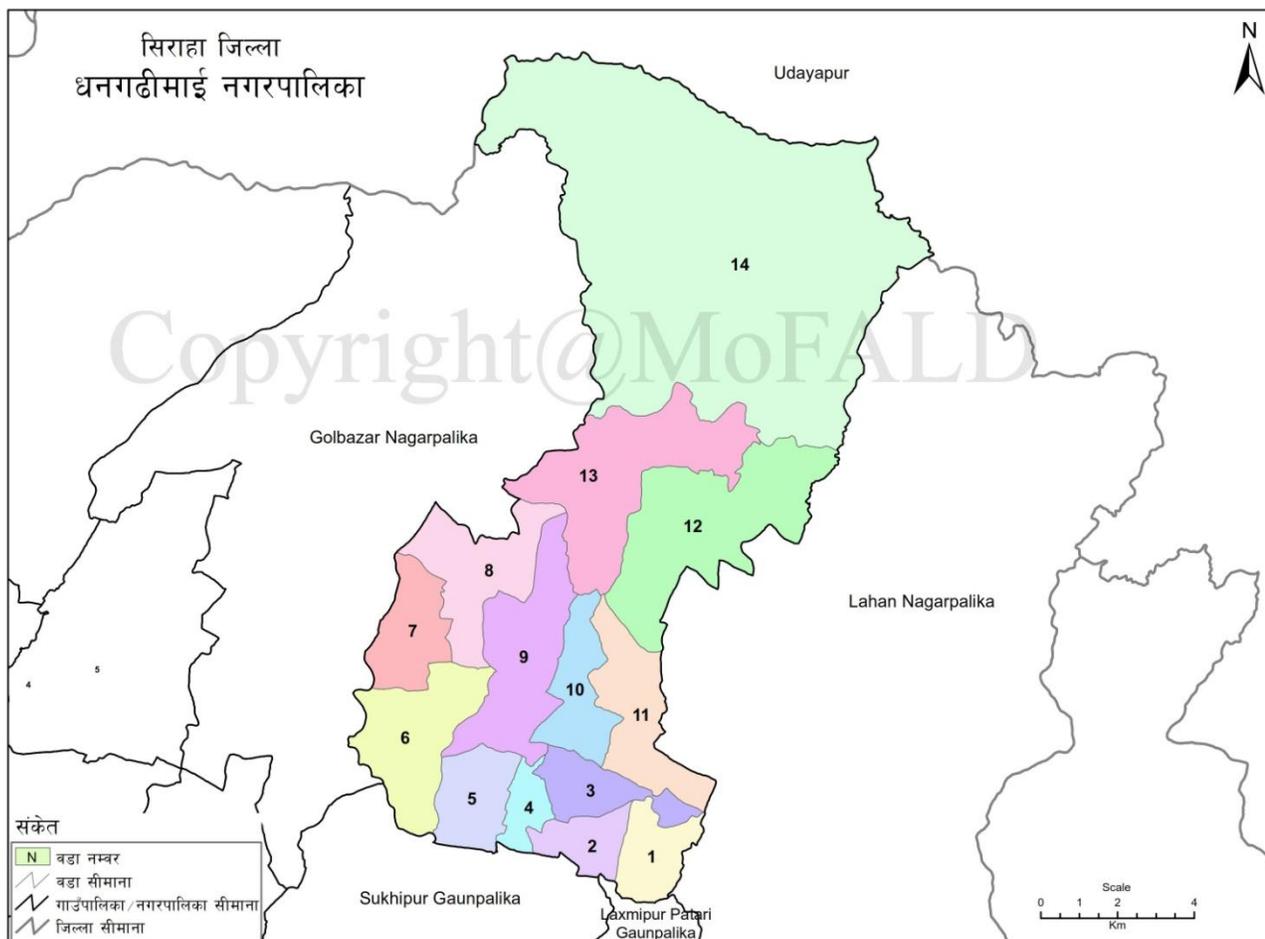

Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)

An Event Report on ASWA II: Municipality Level Inception Meeting

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल १:२५०००/१:२००००), मापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

DHANGADHIMAI MUNICIPALITY SIRAHA DISTRICT 12 FEBRUARY, 2018

Acronyms

ASWA:	Accelerating Sanitation and Water for All
DCO:	District Coordination Office
DWASHCC:	District Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee
JMP:	Joint Monitoring Program
MDG:	Millennium Development Goal
MWASHCC:	Municipal Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee
OD:	Open Defecation
ODF:	Open Defecation Free
RM:	Rural Municipality
SDG:	Sustainable Development Goal
UNICEF:	United Nations Children's Fund
WSSDO:	Water Supply and Sanitation Division Office
WWASHCC:	Ward Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee

Table of Content

Contents

1. Introduction to ASWA- II.....	4
2. Inception Phase	5
3. Overall Objectives	6
4. Introduction to Program Event	6
4.1 Basic Introduction.....	6
4.2 Session Delivery	7
4.3 Discussions.....	9
6. Closing Ceremony	9
7. Achievements of the workshop	10
8. Conclusion	10
Annex	11
Annex I- Schedule	11
Annex II- Group Work (Dhangadhimai Municipality).....	12
Annex: III- Presentation.....	Error! Bookmark not defined.
Annex IV- Attendance.....	14
Annex V- Photo.....	34

Event Report

1. Introduction to ASWA- II

Over the last six years, sanitation coverage in Nepal has improved significantly. The Open defecation rate decreased from 38 per cent in 2011 to 5 per cent in 2017 as a result of the ODF social movement¹. However, huge disparities remain in terms of coverage sanitation coverage is 98 per cent in the mountain regions, and 99 per cent in the hills but it is only 92 per cent in the Terai². Similarly, hand washing with soap during critical times such as before breast feeding or feeding a child and after changing nappies continues to be very low at 9 per cent³. 71 per cent of water sources were found to have microbial contamination and 82 per cent of household water are contaminated with *E. coli*, a major cause of diarrhea (MICS, 2014).

Even though water and sanitation coverage in schools has been improving, critical bottlenecks remain particularly as they relate to girls and children with disabilities. WASH in health facilities remains a significant challenge, due to inadequate coverage (20 per cent of facilities do not have access to drinking water, 22 per cent do not have access to toilets⁴) and poor hygienic use of existing facilities, leading to water borne diseases and infections.

Achieving SDGs in Nepal will be a big challenge for the sector, Joint Monitoring Program (JMP)-2015 estimates indicate that only 27% of the population have access to safely managed drinking water supply (a drop of 60% from the MDG improved coverage of 87%). An estimate for safely managed sanitation is not yet available but it will be much lower than JMP estimate of 46%.

Despite some good progress, stunting still remains a serious public health problem in many regions of the country adversely affecting the cognitive, intellectual, and physical productivity of children under five. The prevalence of stunting at national level is 36 per cent while it is high in rural areas (40 per cent) as compared to urban areas (32 per cent); among the poorest wealth quintile (49 per cent) as compared to richest (17 per cent).

To address some of the challenges mentioned above, UNICEF Nepal have received financial assistance - ASWA II project - from DFID through UNICEF Headquarters. This will be implemented mainly in eight Terai districts which include (i) Siraha, (ii) Siraha, (iii) Dhanusha, (iv) Mahottari, (v) Sarlahi, (vi) Rautahat, (viii) Bara and (viii) Siraha. The project will be implemented in close collaboration with federal, provincial and local governments.

The objective of ASWA II is to support federal, provincial and local governments to strengthen their capacity and systems to plan, implement, monitor and sustain WASH services, building both community and government ownership by strengthening the enabling environment while ensuring sustained use of safely managed water supplies and the elimination of Open Defecation (OD) and hygiene by people in targeted districts, especially by women and girls and persons with disability. Major interventions under this program are supporting people to have improved and sustainable access to basic sanitation and safe water, WASH in Schools and Health Care Facilities.

The key results to be achieved are: (i) 350,000 additional people including children and women in eight Terai districts who are in the most deprived areas live in open defecation free (ODF) communities, (ii) 25,000 people to have access have access to safely managed water supply by 2022. In the same target communities (iii) 50 schools and (iv) 20 health facilities will be provided with access to the safe and

¹ Department of Water Supply and Sewerage Annual Report, 2017

² Department of Water Supply and Sewerage Annual Report, 2017

³ Department of Water Supply and Sewerage Annual Report, 2016

⁴ Department of Education, 2015/16

reliable WASH services according to the national standards and (v) central and local governments will be provided with technical and financial assistance for enabling environment for WASH.

About 6,000-7,000 communities (depending on the size of the community) will be targeted for triggering and accelerating the sanitation social movement to reach to 1.5 to 2 million people (depending upon the size of the selected communities). Technical support and different appropriate options will be presented in the target communities to enable them progress along the sanitation ladder and meet the requirements for safely managed sanitation facilities. It is expected that as a result of sanitation interventions, the targeted communities in 69 Local Governments will get ODF status bringing about 1.5 to 2 million people living in ODF environment.

To supplement government's effort in the provision of improved water sources through rehabilitation of dysfunctional schemes and construction of new systems, this project will focus on water safety plans and reinforce behavior transformation on the use of safe water and sanitation. Special focus will be given at household level to promote safe handling, storage and use of safe water including water treatment option. A strong behavioral change communication component will be part of the hygiene promotion interventions aiming at reducing WASH related diseases.

2. Inception Phase

The Inception Phase of ASWAS II program has commenced from November 2017 to April 2018. The main objective of this Phase is to get well prepared for smooth, efficient and effective implementation and monitoring of the program.

Executive officer presenting rights of local bodies with ward presidents of Dhangadhimai Municipality

As a kickoff activity orientation meetings to stakeholders/government counterparts were designed and carried out systematically at central, district and palika levels. This palika level inception orientation meeting was organized for Dhangadhimai Municipality.

3. Overall Objectives

The overall objective of the meeting was to inform the participants and develop an implementation plan of the program Palikas through a participatory process. The specific objective includes:

- To introduce UNICEF Nepal and its working modality
- To introduce about ASWA-II in Municipal/Rural Municipality
- To introduce selection process of community in the Municipality
- To conduct bottleneck analysis and identify key activities within the framework of ASHWA II through participatory approach
- To prepare Municipality Level Implementation Plan for ASWA-II
- Get commitments from Mayor, Deputy-Mayor, Ward Commissioners and other stakeholders too for ASWA-II.

4. Introduction to Program Event

4.1 Basic Introduction

Name of the Project:	Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)
Name of the Activity:	Municipal Level Inception program: Accelerating Sanitation and Water for All
Supported by:	UNICEF Nepal
Date of event:	12 nd February, 2018
Venue	Dhangadhimai Municipality Hall, Dhangadhimai, Siraha District
No of Participants	Male- 32 Female - 3 Total - 35 (Details in annex-4)
Target groups	Newly elected representatives of local government, DWASHCC, MWASHCC, WWASHCC, VWASHCC & stakeholders
Name of facilitators	Bodh Narayan Shrestha, Sunita Sulpe, Tabrej Ahamad
Major attendees and participants	Chairperson, Hari Narayan Chaudharuy , Deputy chairperson, Phul Kumari Shrestha , Chief Administrative Officer Ramhari Sharma , ward representatives
Overview of inauguration program	The program was chaired by chairperson, Hari Narayan Chaudhary , Chief Administrative Officer , Ramhari Sharma welcomed and shared program's objectives. After formal program, the sessions were presented by UNICEF's staff on UNICEF's overall program, introduction ASWA-II and WASH program. At the end of the program the Chair thanked to UNICEF Nepal for continue support on ODF and Total Sanitation program. The program was run by Chief Administrative Officer , Ramhari Sharma, Dhangadhimai Municipality.
Methodology	Presentation, Group discussion, plenary interaction, lecture methodologies were used.
Materials used	News print paper, meta cards, multimedia, note book printed with sanitation messages, and pen with UNICEF logo were used.

4.2 Session Delivery

Session	Content of Session	Methodology	Facilitation
Opening session <ul style="list-style-type: none"> • Chairing • Introduction • Welcome 	The program was chaired by Chairperson, Hari Narayan Chaudhary of Dhangadhimai Municipality and participants were welcomed by executive officer thanking all for active participation. The participants introduced themselves on individual basis	Lecture	Chief Administrative Officer, Ramhari Sharma
What is UNICEF? How does it work? And Why invest in children and WASH <ul style="list-style-type: none"> • Content sharing • About UNICEF • Why Invest in children and WASH • SDG 	After the opening session, the workshop contents were shared (<i>Annex: 1: Detail schedule</i>), Participates were known on about UNICEF, UNICEF's work, UNICEF's planning and working modality, importance about investment in children with research evidences, importance about investment in WASH. Also, discussed on MDG and SDG linking with Government of Nepal's and UNICEF's program.	Power point presentation	Bodh Narayan Shrestha
Sanitation status and roles and responsibilities of municipality/ Rural municipal	Sanitation status of Dhangadhimai was shared in workshop. It is close to be declare ODF. The roles and responsibilities of local government focusing on WASH was also shared which is in details in article no. 3 and 6 of local government operational act 2074 (Annex-3)	Power point presentation	Chief Administrative Officer, Ramhari Sharma

Session	Content of Session	Methodology	Facilitation
Introduction of ASWA-II <ul style="list-style-type: none"> • Introduction • Goal • Output/outcomes achievements • Impact 	UNICEF Nepal has completed ASWA-I and now starting ASWA-II from 2018. The duration of ASWA-II is 5 years from 2018-2022. The main component of ASWA is water, sanitation, safe water, institution WASH. Overall aim of ASWA-II are reducing diarrhea children by 2 percent and reducing stunting. The target of the ASWA-II are as follows; <ul style="list-style-type: none"> • Access to basic sanitation- 350,000 population. • Safe and sustainable water facility: 25000 • WASH in Institution: School-50 and Health care facility-20 • Hygiene: approximate: 350,000 <i>Details in annex-3</i>	Power point presentation, question answer and discussion	Bodh Narayan Shrestha
Process of community selection	Regarding community selections for the baseline survey; the following criteria were presented discussed and agreed. <ul style="list-style-type: none"> • high number of households practicing open defecation, • high water scarcity communities, • using unsafe drinking water, • high prevalence of vulnerable communities, • poor and disadvantaged groups, • not proper use and maintenance of toilets. 	Lecture and plenary discussion,	Sunita Sulpe and Tabrej Ahamad

Session	Content of Session	Methodology	Facilitation
ASWA-II Planning sessions	After the session of community selection criteria, facilitators shared "implementation planning matrix" as shown in (annex-5). To identify bottlenecks and key strategy actions; the participants were divided in four groups namely "access to basic sanitation", access to basic water supply", WASH in "Schools and health care facilities", and "enabling environment". (Details in Annex-5)	Group works	Tabrej Ahamad

4.3 Discussions

Bodh Narayan Shrestha shared the introduction of UNICEF & its activities in the world. Then he shared through presentation why we invest in children. Ramhari Sharma, head of administration of Dhangadimai municipality shared the role, responsibility of local government & policies of municipality on water & sanitation. He shared that the Municipality has allocated 50,000 per ward for waste management & 10000 per ward for drinking water & its conservation. Further he shared the tentative 5% household have not clean toilet & below 1% households have no toilet of their own. Again, Bodh Narayan Shrestha shared the goal, expected result, outputs & activities of ASWA-II

Miss Sunita Sulpe from UNICEF said “We want water but pure & drinkable, we want toilet but clean”. Then she discussed in which area need ASWA-II activities & following areas have been identified. Musahari tole of ward 2, Rambasti, Musahari tole of ward no 11, Musahari tole of ward no 12, Musahari tole of ward no 6, Mochi tole of ward no7, public places, Musahari tole & Chamar tole of ward no 13. Further she shared following bases of area selection for AWSA-II. Are where very few toilets have been constructed? Area where toilets are shared? Where toilets are under construction? Area where toilets are not preserved & use? Ultra-poor community? Where safe water is not available? At last she formed 4 groups to do group work on strength, barriers including ideas of problem solve & outputs of group works are attached herewith in annex?

The participants asked to UNICEF about the program Palika selection criteria, tentative targets for sanitation, basic water and WASH in Schools. Bodh Narayan Shrestha, Sunita Sulpe form UNICEF and Tabrej Ahamad from BIJAM answered to the questions.

6. Closing Ceremony

- The meeting completed in time even though half-hours' late start.
- All the chief of wards participated in the meeting
- The meeting is completed peacefully with two-way interaction.
- All the representative of local government committed to implement ASWA-II in their areas
- Detail information of UNICEF, ASWA II & its goal, outcomes, outputs, intended achievement, time period; indicators have been shared in detailed in the meeting.

6. Comments & Acknowledgements:

- Ward chief of ward no 5 Mr.Ramjatin Kamait asked from where sanitation start by saying all the government offices are poor in water & sanitation. The children learn from school but the water & sanitation condition is poor in school.
- Prakash Yonjan The speaker of Dhangadimai Municipality asked nutrition is distributed by unicef or empowered people in nutrition.

The closing ceremony was concluded by Chairperson, Hari Narayan Chaudhary, saying that he is thankful to UNICEF for launching ASWA-II in Dhangadhimai Municipality after the ODF campaign support which contribute to change hygiene behavior of the people and access to safe water facility.

He also expressed commitment to declare ODF very soon for the remaining wards within month and lead the WASH program in coming years as Total Sanitation Campaign. This is one of the priority of the Municipality.

7. Achievements of the workshop

- Total 41 participants were oriented on UNICEF, UNICEF works and ASWA-II,
- The workshop was successfully conducted as per planned schedule.
- Strong commitment regarding ASWA-II implementation by the Municipality and wards.
- Identified and prepared a list of communities for baseline survey.
- Agreed on program implementation modality that is "program implementation by Municipality and mobilize CSO for technical activities".
- Identified strengths and bottlenecks key actions to implement the WASH program.

8. Conclusion

Dhangadhimai is a Palika in remote area of Siraha where we had organized ASWA II planning workshop. ASWA II was discussed and authorized by Dhangadhimai Municipality. UNICEF's program could be key to support for planning and implementing the social sector development program of the Palika in this changed federal context. Chairperson welcomed and thanked UNICEF for going to implement ASWA II in this municipality.

Annex

Annex I- Schedule

सबै र सधैका लागि सरसफाइ र खानेपानी कार्यक्रम
Acceleration Sanitation and Water for All (ASWA-II)
पालिका स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला

जम्मा समय: ४ घन्टा

समय	विषयवस्तु	सहजकर्ता
२० मि.	औपचारिक कार्यक्रम	पालिका
१५ मि	परिचय, उद्देश्य र विषयवस्तुको जानकारी	आयोजक
४५ मि	<ul style="list-style-type: none">युनिसेफ नेपाल, यसका कार्यक्रम र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने विधिबालबालिका र सरसफाइमा लगानी किन ? ९सविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, SDG, Research evidence)	युनिसेफ
३० मि	पालिकाको खानेपानी र सरसफाइको अवस्था, आगामी लक्ष्य (आधारभूत सरसफाइ, दीगो सरसफाइ (इंटरएयकत इम) र खानेपानी सम्बन्धी पालिकाको कार्यक्रम र वजेट	पालिका
३० मि	<ul style="list-style-type: none">सबै र सधैका लागि सरसफाइ र खानेपानी कार्य योजना (२०१८-२०२२) ASWA (Accelerating Sanitation and Water for All)कार्यक्रम सञ्चालनका लागि समुदाय छनोटका आधार, प्रक्रिया र योजना	युनिसेफ
७० मिनेट	कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना निर्माण <ul style="list-style-type: none">अपेक्षित उपलब्धीहालको अवस्था (सवल पक्ष र अवरोधहरु)अवरोध समाधानका मुख्य क्रियाकलापआधारभूत सर्वेक्षण गरिने मुख्यवस्ती तथा समुदायकोशेढुंगा निर्धारण (Milestone Setting)	युनिसेफ
२० मि.	प्रतिबद्धता र समापन	

Annex II- Group Work (Dhangadhimai Municipality)

समुह नं १

शिर्षक आधारभुत सरसफाईमा पहुच

सबल पक्ष

- धनगडीमाई न.पा. खुला दिशामुक्त क्षेत्र
- आर्थिक वा बजेटको केही रकम छुट्टयाएको
- आधारभुत सरसफाईमा पहुच भएको

अवरोध

- जनचेतनाको कमी र समयमा अनुगमन मुल्याडकनको कमी
- अपुग रकम न्युन घरदैलो वा अन्य कार्यक्रम
- आधारभुत सरसफाईमा न्युनतम पहुच

समाधानका उपायहरु

- समय समयमा जनचेतना कार्यक्रम संचालन
- गउं,टोल भेला र घरदैलो कार्यक्रम साथै वार्ड भेला गरी जनचेतना गराउने कार्यक्रम
- सडक नाटक गरेर जनचेतना,सचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने

समुह नं २

शिर्षक अनुगमन तथा मुल्याडकनको लागि संरचना सुदृढ भएको

सबल पक्ष

- ओ डि एफ भएको
- :WASSCC भएको

अवरोध

- जनचेतनाको अभाव
- नियमित योजना,बजेट र जनशक्तिको अभाव
- कार्यक्रमको बोधमा अपनत्वको कमी

समाधानका उपायहरु

- सहभागितामुखी कायूयोजना
- संस्थागत प्रकृयाको अवलम्बन
- दक्ष जनशक्ति,न्यायोचित बजेटको व्यवस्था

समुह नं ३

शिर्षक स्थानिय स्तरमा व्यवस्थापन भएको सुरक्षित खाने पानीमा पहुच

सबल पक्ष

- खाने पानीका ठुला योजनाहरु निर्माणाधिन (३ वटा)
- जनसहभागिता (आर्थिक) र श्रम सहभागिताको निम्ती तयार
- स साना खाने पानीको श्रोतहरु (खाने पानी बोरिड,हाते कल) को उपलब्धता

अवरोध

- प्रयापत बजेट नभएको

- प्रयाप्त आर्थिक श्रोत नभएको
- स्वच्छ खाने पानीको महत्वबारे जनचेतनाको कमी
- खने पानीको आयोजना संचालन नभएको
- खने पानीको स्वच्छता जाच गर्ने निकाय नभएको

समाधानका उपायहरु

- सकभदारीमा आर्थिक लगानी
- सरोकारवालाहरुको सक्रियता बढाउन कार्यक्रम आवश्यक
- नगर पलिकाले गुणस्तर जाच गर्ने निकायको व्यवस्था गर्नुपर्ने
- स्वच्छ खाने पानीको महत्वबारे जनचेतना जगाउन कार्यक्रम गर्ने

समुह नं ४

शिर्षक विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुको खाने पानी तथा सरसफाई सुविधा सुनिश्चित भएको

सबल पक्ष

- शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रको ऐन,नीति नियम र कार्यान्वयन गर्ने अधिकार भएको
- आवश्यकता पहिचान गरी श्रोत को व्यवस्था भएको
- अनुगमन समिती गठन भएको

अवरोध

- प्राविधिक जनशक्तिको अभाव
- आवश्यकता अनुसारको श्रोत प्रविधिको खभाव
- विद्यालय तथा स्वास्थ्य चौकीको खाने पानी तथा सरसफाई प्राथमिकता नभएको

समाधानका उपायहरु

- प्रत्येक वडामा इन्जिनियर र सामाजिक विकास जनशक्ति हुनु पर्ने
- आवश्यकता अनुसार वडा तथा न.पा.मा श्रोत तथा प्रविधिका व्यवस्था हुनु पर्ने
- तालिम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने

Annex III - Presentation

Slide 1

यूनिसेफ नेपाल कार्यक्रमहरूको एक झलक

Slide 2

युनिसेफ

- स्थापना : ११ डिसेम्बर १९४६
- १९५३ देखि संयुक्त राष्ट्र संघको समितिको सदस्य
- नेपालमा युनिसेफ : १९६४ देखि
- स्पर्क कार्यालय : १९६८
- पूर्णकालिन कार्यालय १९७२
- १९८९ मा बाल अधिकार महासन्धि
- संयुक्त राष्ट्र संघको निकाय: सरकारहरूको सरकार बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने जिम्मेवारी पाएको संस्था
- ५ वर्ष कार्यक्रम तर्जुमा
- युनिसेफ अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था होईन
- सरकार, गैर सरकारी संस्था, निजी, संघ, संस्थासंग काम गर्छ।

↓

↓

↓

Slide 3

नेपालमा युनिसेफ

60s-70s

स्वास्थ्य संरचना, पुस्तक, आयोडिन, खानेपानी योजना निर्माण

'80s

महिलाको लागि आर्थिक बिकास. सामुदायिक खानेपानी र सरसफाइ

'90s

बालबालिका तथा महिलाका लागि विकेन्द्रीकृत कार्यक्रम (डकाव), सीना सञ्चार अभियान, विद्यालय नजाने बालबालिकाको लागि शिक्षा कार्यक्रम

2000s

बालबालिका तथा महिलाका लागि विकेन्द्रीकृत कार्यक्रम (डकाव; एच आइ भि र जीवन उपयोगी शिप; पोषण सामाजिक

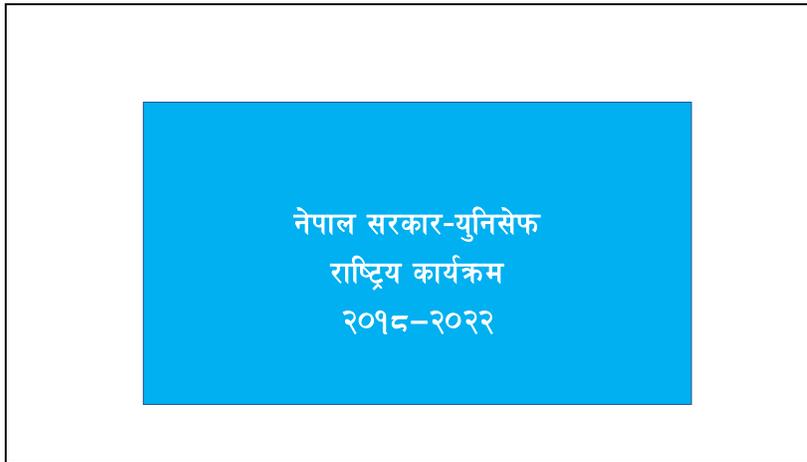
2013-17

बैलिमैत्री स्थानिय सासन मार्फत जिल्लास्तरमा बालबालिकाको लागि सेवा प्रवाहमा सुधार गर्ने, बातबरण परिवर्तन, बिपद जोखिम न्युनिकरण, बिपदमा सहयोग

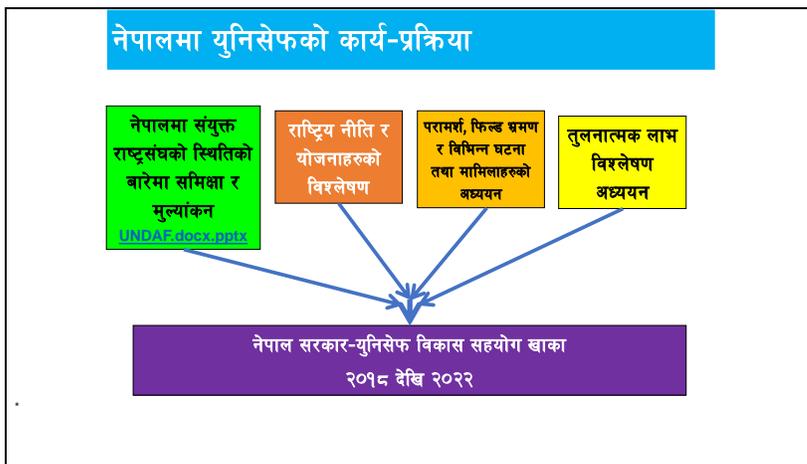
2018-22

नीति, निर्माण र पैरवी

Slide 4

Slide 5

Slide 6

संयुक्त राष्ट्रसंघिय विकास खाका - २०१८ देखि २०२२

UNDAF OUTCOME AREA	NATIONAL DEVELOPMENT PRIORIT
Sustainable and Inclusive Economic Growth	Fourteenth Plan, Strategy 1: Increase production through expansion of MSMEs; transformation of agriculture and tourism sectors; Strategy 2: Infrastructure development in the areas of energy, road and air transport and communication; and Strategy 5: Gender equity and inclusion and adoption of improved technologies; Agriculture Development Strategy
Social Development	Fourteenth Plan, Strategy 3: Sustainable improvement on human development through social development & social security/protection.
Resilience, DRR and Climate Change Adaptation vision, goals and objectives	Fourteenth Plan, Disaster Management, Environment and Climate Change
Governance, Rule of Law and Human Rights	Fourteenth Plan, Strategy 4: Promotion of good governance and human rights through effective and accountable public finance and clean, transparent and people friendly public service.

Agency	Inclusive Economic Growth	Social Development	Resilience, Climate Change Adaptation & DRR	Governance, Rule of Law & Human Rights	Total
UNICEF	0	117,554,328	11,056,872	2,281,800	132,893,000

Unicef WASH budget 18 M USD

Proportion of the population using safely managed drinking water service at community level	Baseline: 83.6% Target: 98%	Ministry of Water Supply and Sanitation
Proportion of population having improved toilet	Baseline: 62% Target: 82%	Nepal Demographic and Health Survey Ministry of Water Supply and Sanitation

Slide 7

राष्ट्रिय योजना निर्माणका आधारहरु

- **दीगो विकास लक्ष्य:** सहश्राव्दी विकास लक्ष्यहरुबाट प्राप्त उपलब्धीलाई निरन्तरता दिन
- **नेपाल सरकार-युनिसेफको रणनीतिक कार्यढाँचा (२०१८-२०२२):** युनिसेफ नेपालका राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय स्तरका रणनीतिक प्राथमिकताहरुको सम्बोधन
- **साँघयता कार्यान्वयन र त्यसका प्रभावहरु** सम्बोधन गर्न
- **नेपालको चौधौँ तीन बर्षिय योजना (२०७३।७४ देखि २०७५।७६) योजना कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न**
- **विपद् जोखिम न्यूनिकरण र त्यसको महत्त्व:** उत्थानशिल विकास र विपद् जोखिम न्यूनिकरण सिद्धान्तमा जोड दिनु पर्ने वारे २०७२ सालको भुकम्पबाट सिकेका पाठहरु

Slide 8

Slide 9

Slide 1

बालबालिका र सरसफाइमा
लगानी किन
WHY INVEST IN CHILDREN and
WASH ?

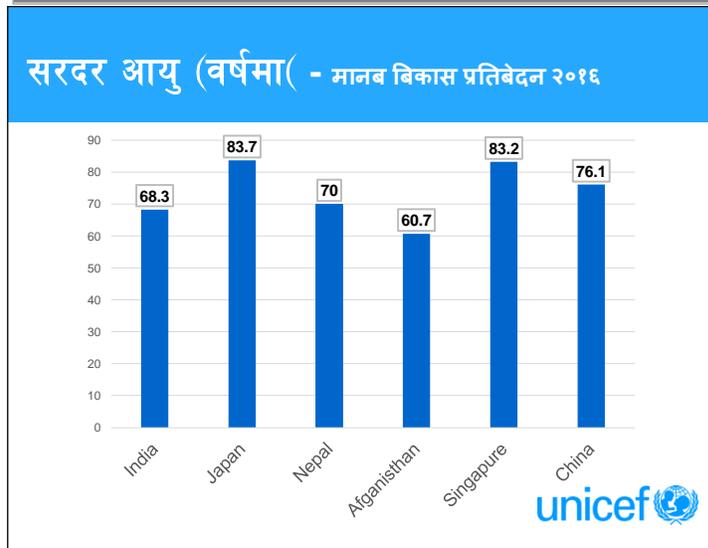
Slide 2

विकास

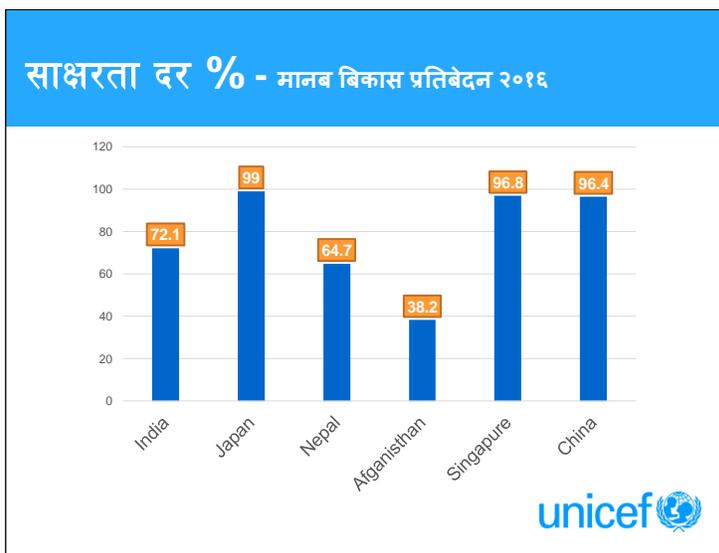
सरदर आयु
प्रतिव्यक्ति आय
शिक्षा
समावेशी र सहभागिता

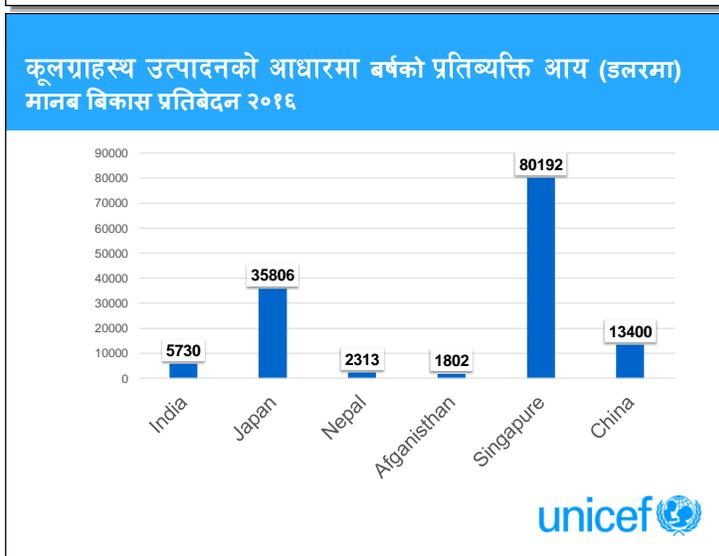
Slide 3

Slide 4

Slide 5

Slide 6

सरसफाइमा लगानी किन ?

१ वर्षको सम्वृद्धि चाहनुहुन्छ भने अन्न उमानुहोस् ।
-If you want 1 year of prosperity, grow grain.

१० वर्षको सम्वृद्धि चाहनुहुन्छ भने रुख रोप्नुहोस्
If you want 10 years of prosperity, grow trees.

१०० वर्षको सम्वृद्धि चाहनुहुन्छ भने बालबालिकामा लगानी गर्नुहोस्
If you want 100 years of prosperity, grow people."-

Chinese proverb - चाईनिज उखान

unicef

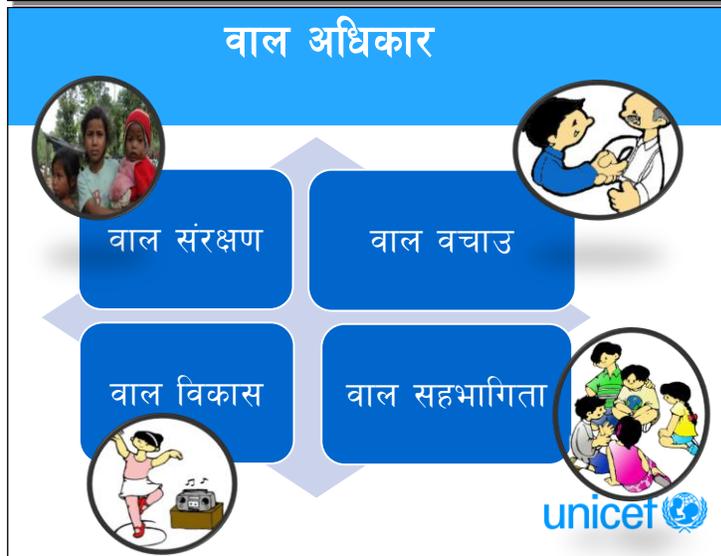
Slide 7

“हामी समस्याको स्रोत होइनौं, हामी समस्या समाधानको उपाय हौं।
हामी खर्च होइनौं, हामी लगानी हौं।

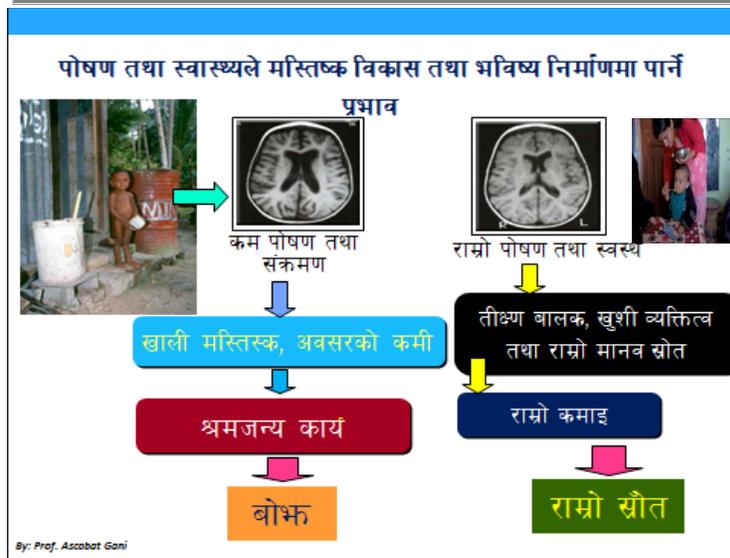

Ms. Gabriela from Bolivia-speaking to the UN General Assembly Special Session on Children 2002

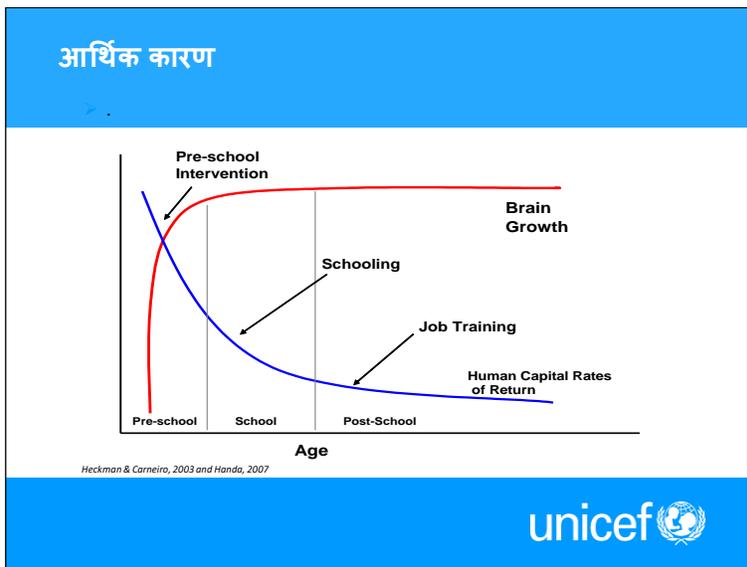
Slide 8

Slide 9

Slide 10

Slide 11

के हामीलाई थाहा छ?

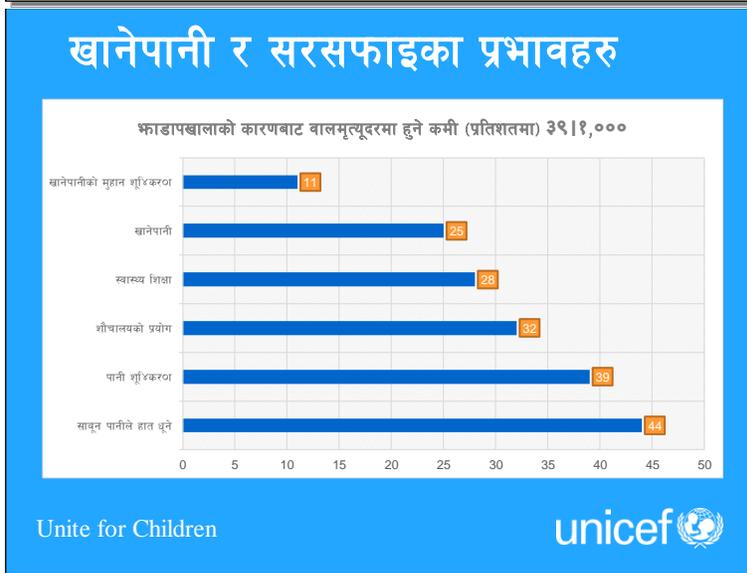
प्रारम्भिक बाल विकासमा गरिने लगानीले समाजमा प्रतिवर्ष ७ देखि १० गुनासम्मको प्रतिफल प्राप्त हुन्छ।

विद्यालयमा सरसफाइ सुविधा भएमा १५ प्रतिशतले विद्यालय छाड्ने दर घटाउन सकिन्छ।

भाडा पखालाको कारणले प्रति वर्ष नेपालमा ५ वर्ष मुनिका ५००० बालबालिकाहरूको मृत्यु भैरहेको छ।

unicef

Slide 12

Slide 13

खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता र बालबालिकामा हुने असर

विश्वमा सुरक्षित पिउने पानी र सरसफाइको अभावको कारण रोग लाग्नेको संख्या	७२ प्रतिशत
नेपालमा पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाहरू मध्ये वर्षेनी भ्रूणमृत्युको प्रभावित हुनेहरूको प्रतिशत	८ प्रतिशत
नेपालमा कुनै पनि समयमा जुकाबाट संक्रमितहरू	९० प्रतिशत
नेपालमा प्रतिवर्ष ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको भ्रूणमृत्यु हुने मृत्यु	११७३
नेपालमा प्रतिवर्ष ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको निमोनियाबाट हुने मृत्यु	२९४६

Source:

- WHO Report (2015)
- Nepal Demography and Health Survey 2016

Slide 14

खापा र सरसफाइका असरहरू

- साबुन पानीले हात धोए २३ प्रतिशतले न्यूमोनिया रोगमा कमी आउँछ ।
- सुत्केरी गराउन अगाडी साबुन पानीले हात धोएर शिशुको स्याहारदाँ १९ प्रतिशत शिशुलाई मृत्युको जोखिमबाट बचाउन सकिन्छ ।

Source:
Fentrell, L. et al. (2005). Water, sanitation, and hygiene interventions to reduce diarrhoea in less developed countries: A systematic review and meta-analysis. *The Lancet Infectious Diseases*, 5(1), 42-52.
Nepal Multiple Indicator Survey, 2010

Unite for Children

Slide 15

५४ प्रतिशत बालबालिकाको पुडकोपना खुला दिसा सडग सम्बन्धित छ ।

Spears, D. 2013. *How much international variation in child height can sanitation explain?* Policy Research Working Paper 6351. Washington, DC: The World Bank

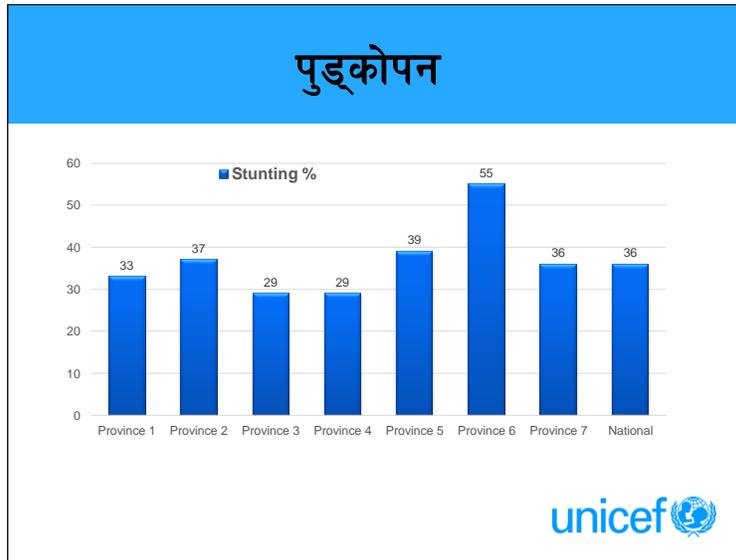
१० प्रतिशत खुला दिसा गर्ने सन्ख्यामा कमी गरे ? प्रतिशत बालबालिकाको पुडकोपनामा सुधार ल्याउन सकिन्छ ।

Open Defecation and Childhood Stunting in India: An Ecological Analysis of New Data from 112 Districts

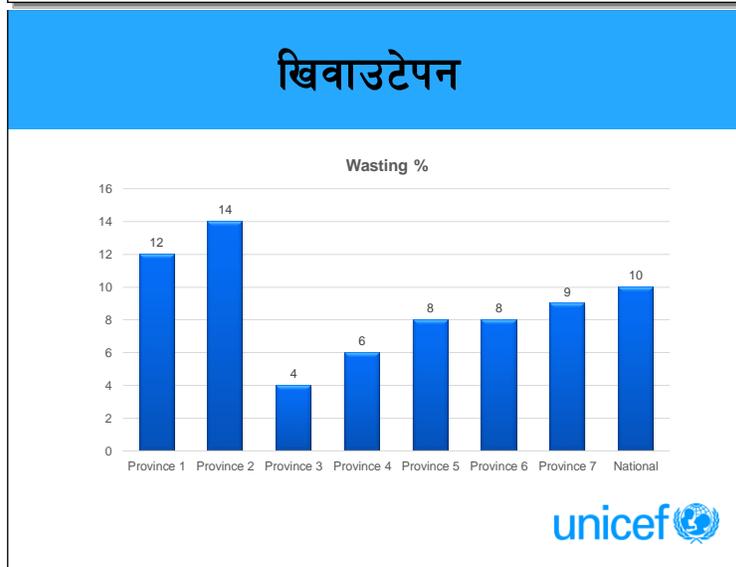
Dean Spears¹, Arabinda Ghosh², Oliver Cumming³

Unite for Children

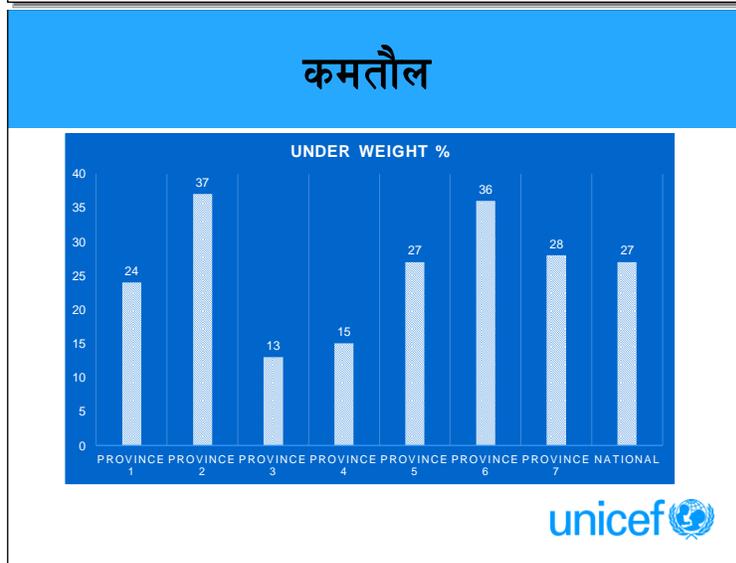
Slide 16

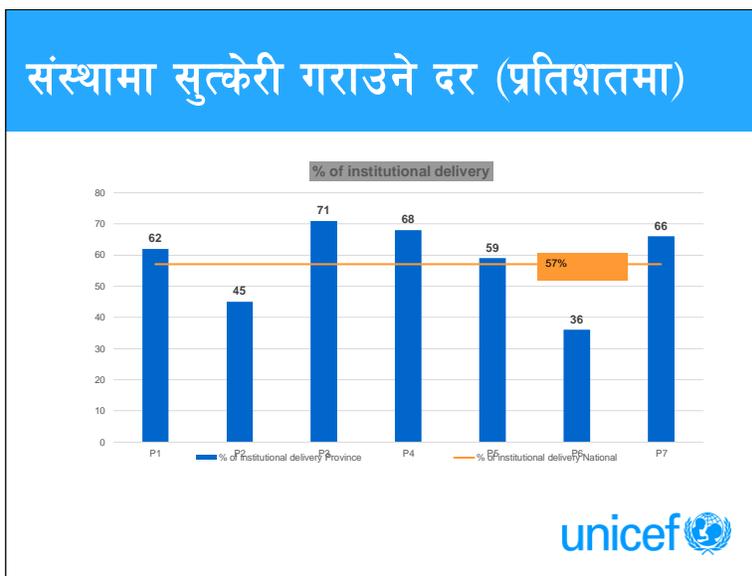
Slide 17

Slide 18

Slide 19

Slide 20

खानेपानी र सरसफाइका फाइदाहरु

हात धुनमा गरीने रु १ को लगानी
चर्पीमा गरीने रु ३,
खानेपानीमा गरीने रु ६०, र
खोपमा गरीने रु ३०० वरावर हुन्छ ।

Slide 21

6 CLEAN WATER AND SANITATION

दिगो बिकास लक्ष्य

लक्ष्य ६: स्वच्छ पिउने पानी तथा सरसफाइ

सबैका लागि स्वच्छ पिउने पानी तथा सरसफाइको उपलब्धता र दिगो व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने

६.१. सन् २०३० सम्ममा सुरक्षित र व्यहोर्न सक्ने लागतमा समतामूलक रूपमा सबैको लागी खानेपानी पुर्याउने ।

६.२. सन् २०३० सम्ममा सबैका लागि समतामूलक र प्रर्याप्त सरसफाइ र स्वच्छतामा पहुँच हाँसिल गर्ने र खुला दिसा गर्ने अभ्यासको अन्त्य गर्ने क्रममा महिलाहरु तथा संकटासन्न अवस्थामा रहेका बालिकाहरुको आवश्यकतालाई विशेष ध्यान दिने ।

नेपालले सन् २०३० सम्म सबैलाई सुरक्षित खानेपानी र सरसफाइको सुबिधा पुर्याउने लक्ष्य राखेको छ।

unicef

Slide 22

आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी

गाँउपालिका, नगरपालिका तथा वडाको काम, कर्तव्य र अधिकार

Slide 23

परिच्छेद - ३

- आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन तथा नियमन
- स्वस्थ खानेपानी तथा खाद्य पदार्थको गुणस्तर र वायु तथा ध्वनिको प्रदूषण नियन्त्रण,
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि र स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलाको व्यवस्थापन
- विद्युत, खानेपानी, सिंचाई सम्बन्धी अन्य कार्य ।

Unite for Children

Slide 24

वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : ग. विकास कार्य

(९) सार्वजनिक शौचालय, स्नान गृह तथा प्रतिकालको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,

(१०) तटस्थ सामुदायिक धाराको प्रबन्ध, कुवा, इनार तथा पोखरीको निर्माण, संरक्षण र गुणस्तर नियमन गर्ने,

(११) सार्वजनिक स्थानको फोहोरमैलाको प्रदूषण र व्यवस्थापन नोक तथा गल्लीबगलको सरसफाई र स्वच्छता सचेतनाका लागि व्यवस्थापन, सतही पानीको निकास तथा पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने, गराउने,

(२९) वडालाई बालमैत्री बनाउने,

(३९) वडालाई वातावरणमैत्री बनाउने,

(५०) प्राथमिक स्तरको सुरक्षित मातृत्व, विद्यार्थी भर्ना, पूर्ण खोप, खुला दिशामुक्त सरसफाई, वातावरणमैत्री तथा बालमैत्री शासनजस्ता प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने, गराउने,

Slide 25

परिच्छेद-6
योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन

24. योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नु पर्नेछ।

(2) उपदफा (१) बमोजिम योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा र प्रक्रियासँग अनकल हने गरी सशासन. वातावरण. बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनकलन. विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनु पर्नेछ।

unicef

Slide 26

अन्तिम भनाइ

 यदि परिवर्तन चाहानु हुन्छ भने आफैबाट सुरु गर्नु पर्छ ।
YOU MUST BE THE CHANGE YOU WISH TO SEE IN THE WORLD

महात्मा गान्धी
MAHATAMA GANDHI

unicef

Slide 27

unicef

Slide 1

सबैका लागि : सधैको लागि

सरसफाइ तथा खानेपानी कार्यक्रम

(दोश्रो चरण)

(Accelerating Sanitation and Water for All – II)

Slide 2

ASWA II- भ्रलक

2018-2020 नतिजामुखी कार्यक्रम सञ्चालन

2020-2022 अनुगमन

स्वास्थ्य र पोषणमा सुधारीएको खानेपानी तथा सरसफाइद्वारा प्रभाव

असमानताहरुको सम्बोधन

लैङ्गिक तथा अपाङ्गतामा प्रभाव

संस्थागत खानेपानी तथा सरसफाइ

दिगोपना

सहज वातावरण तथा सरोकारवालाहरुको सहयोग

नतिजाका लागि बजेट

नतिजाका आधारमा भुक्तानी/कार्यक्षमता अनुशार प्रोत्साहन

स्वतन्त्र वार्षिक पुनरावलोकन तथा गुणस्तर अनुगमन

Slide 3

शब्दालीहरुको अर्थ

परिवर्तन दर: प्रज्वलन गरेका मध्ये खुला दिसामूक्त भएका समूदायहरु

कायम दर: खुला दिसामूक्त भएको कम्तिमा एक वर्षसम्म सो अवस्था कायमै भएको हुनेछ

समूदाय: कम्तिमा प्रष्ट देखिने १० घरधुरी सामेल भएका र मापनको समयमा वाट्य रुपमा खुला दिसामूक्त प्रमाणिकरण भएका

आधारभूत सरसफाइ: संयूक्त अनुगमन कार्यक्रमद्वारा परिभाषित- सुधारिएको चर्पीको सुविधा जस्ले दिसालाई मानव सम्पर्कबाट अलग्ग्याउँछ

आधारभूत हात धुने सुविधा: संयूक्त अनुगमन कार्यक्रमद्वारा परिभाषित - सावुन पानी सहितको हात धुने निश्चित स्थान भएको

आधारभूत खानेपानी: संयूक्त अनुगमन कार्यक्रम (JMP) द्वारा परिभाषित - ३० मिनेटको समयमा ल्याउन सकिने सुधारिएको पानी । पानी वितरण गर्नु अघिनै जिवाणु तथा, मुख्य रासायनिक पदार्थ नभएको सुनिश्चि हुनुपर्ने

सुरक्षित खानेपानी समूदाय: पानी सुरक्षा प्रणाली* र पानी सुरक्षा योजना भएका तथा लागु गरिएका

ASWA II-Nepal

लक्ष्य: लक्षित क्षेत्रका गरिव जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, पोषण तथा जीवनस्तर सुधारिएको हुनेछ।

नतिजा: लक्षित क्षेत्रका गरिव तथा संकटासन्न जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाले सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरु र स्वच्छताका अभ्यास दिगो रूपमा उपभोग गरेका हुनेछन्।

उपलब्धि १

लक्षित क्षेत्रका जनताको आधारभूत सरसफाइमा पहुँच

उपलब्धि २

लक्षित क्षेत्रका जनताको आधारभूत, सुरक्षित, स्थानिय रूपमा व्यवस्थापन गरिएको खानेपानी सुविधामा पहुँच

उपलब्धि ३

विद्यालय तथा स्वास्थ्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु हुनेछन् र तिनको प्रवर्द्धन पनि गरिएको हुनेछ।

उपलब्धि ४

प्राथमिक क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न राष्ट्रिय प्रणाली र क्षमता विकास

ASWA II-Nepal

पाँच वर्ष मूिनका बालबालिकाहरुमा भ्रडापखालाको दरमा कम भएका हुनेछ - १२ - १० % (२०१६: ८%)

दुइ वर्ष मूिनका बालबालिकाहरुमा पुडकोपनाको दरमा कम भएको हुनेछ - २५- २१ % (२०१६: २७%*)

स्वतन्त्र निकायले खुलादिसा मुक्त भएको कम्तिमा एक वर्षसम्म कायम राखी प्रमणिकरण गरेको समूदायको प्रतिशत (९०%)

स्वतन्त्र निकायले कम्तिमा एक वर्षभित्र प्रज्वलन गरी खुला दिसामुक्त गरेको समूदायको प्रतिशत (७५%)

आधारभूत सरसफाइमा दिगोरूपले पहुँच पुगेको जम्मो जनसंख्या (३५०,०००)

सरसफाइ

खानेपानी

संस्थागत खा.पा. तथा सरसफाइ

सहज वातावरण

स्वतन्त्र निकायले सुरक्षित पानी उपलब्ध भएको प्रमाणिकरण गरेको कम्तिमा १ वर्ष सम्म कायम राखेका समूदायको प्रतिशत (७०%)

दिगो तथा मर्मतका प्रणालि सहितका आधारभूत, सुरक्षित खानेपानी सुविधामा पहुँच पुगेको जम्मो जनसंख्या (२५,०००)

विद्यालय खानेपानी तथा सरसफाइ (५०) स्वास्थ्य संस्था खानेपानी तथा सरसफाइ (२०)

ASWA II-Nepal

कार्यक्रमहरु

आधारभूत सरसफाइमा दिगोरूपले पहुँच पुगेको जम्मो जनसंख्या (३५०,०००)

दिगो तथा मर्मतका प्रणालि सहितका आधारभूत, सुरक्षित खानेपानी सुविधामा पहुँच पुगेको जम्मो जनसंख्या (२५,०००)

विद्यालय खानेपानी तथा सरसफाइ (५०) स्वास्थ्य संस्था खानेपानी तथा सरसफाइ (२०)

संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि

- सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण
- खुला दिसा मुक्त घोषणा र त्यसको दीगोपना
- हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन
- खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण
- खानेपानी सुरक्षा र खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन
- पानी शुद्धकरणका विधीहरुको प्रवर्द्धन
- खानेपानी, चर्पी र साबुन पानीले हातधुने सुविधाहरुको निर्माण, संचालन र दीगोपना
- तालीम तथा अभिमुखिकरण
- संस्थागत सुदृढिकरण

Slide 7

ASWA II-Nepal

कार्यक्रम संचालन पद्धती

- संघीय र प्रान्तीय सरकारसंग सहकार्य, समन्वय, समिक्षा र क्षमता विकास
- स्थानीय सरकारसंग संयुक्त: कार्य योजना निर्माण, वार्षिक पुनरावलोकन, सहकार्य, समिक्षा र क्षमता विकास
- संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय सरकारको आवश्यकताको आधारमा
 - ✓ रातो किताब मार्फत
 - ✓ स्थानिय सरकार मार्फत
 - ✓ गैसस मार्फत

Slide 8

ASWA II-Nepal

कार्यक्रम संचालन पद्धती

- पालिकासंग सम्झौतागरी सबै कार्यक्रम पालिकाबाटै सञ्चालन गर्ने ।
- पालिकाको सहमतिमा सबै कार्यक्रम गैसस बाट सञ्चालन गर्ने ।
- विशेष प्राविधिक काम गैसस संग र नियमित कार्यक्रम पालिकाबाटै सञ्चालन गर्ने ।
- खानेपानी र सरसफाइको नतिजामुखि एकल योजना तयार गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

Slide 9

गैसस सूचिकृत प्रक्रिया

- पालिकाका प्रशासकीय प्रमुखहरुको बैठक,
- गै.स.स. छनोटको लागि समिति गठन
- सूचिकृतका सुचकहरु निर्धारण
- गैसस सूचिकृतका लागि सूचना प्रकाशन
- गै.स.स. हरुको प्रोफाइल विश्लेषण तथा सुचि प्रकाशन
- सूचिकृत गैससहरुको प्रथमीकताको आधारमा पालिकाको आवश्यकताको अनुसार परिचालन गर्न सम्झौता

Slide 1

आधारभूत सरसफाइमा पहुँच समूह १		
सबल पक्ष	अवरोध	समाधानका उपाय

Slide 2

स्थानिय स्तरमा व्यवस्थापन भएको सुरक्षित खानेपानीमा पहुँच समूह २		
सबल पक्ष	अवरोध	समाधानका उपाय

Slide 3

विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुको खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधा सुनिश्चित भएका समूह ३		
सबल पक्ष	अवरोध	समाधानका उपाय

Slide 4

अनुगमन, मुल्यांकनको लागि संरचनाहरू सुदृढ भएको

समूह ४

सबल पक्ष

अवरोध

समाधानका उपाय

Annex IV- Attendance

उत्तर प्रदेश 2008/09 गते तबानुसार 92 केन्द्रकारी 8097 का केन्द्र MDA-II परियोजना वरिष्ठा विस्तृत कलकल धनगढीमार्ड नगरपालिकाको पदाधिकारीहरू माथि जारीको उपस्थिति

क्र.सं.	नाम/घर	कार्यालय/संस्था	पद	हस्ताक्षर
1	श्री हरीनाथशा चौधरी	धनगढीमार्ड न.पा.	प्रमुख	[Signature]
2	श्री फूलकुमारी श्री	—	उप प्रमुख	[Signature]
3	श्री अमल महेता	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
4	फतेह गानपैत यादव	ध.न.पा. 95106	काउन्सिलर	[Signature]
5	सुभोगाया देवी	" 9	"	[Signature]
6	प्रकाश चौधरी	धनगढीमार्ड 6	काउन्सिलर	[Signature]
7	तारुणी कौशिकी	धनगढीमार्ड 2	काउन्सिलर	[Signature]
8	देवकुमार व्याह	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
99	सुष्माला चौधरी	ध.न.पा. 7	"	[Signature]
92	विपिनकुमार पालवाल	धनगढीमार्ड न.पा. 90	का.पा.सं.	[Signature]
93	राजु श्रेष्ठ	धनगढीमार्ड न.पा. 92	काउन्सिलर	[Signature]
94	सुर्य मान तामाङ	" " 95	"	[Signature]
95	गंगा राम चौधरी	धनगढी " 99	"	[Signature]
96	सुमन देवी	धनगढीमार्ड न.पा.को	काउन्सिलर	[Signature]
97	अशा वि.क.	" 95	काउन्सिलर	[Signature]
98	जगत मोहन परियार	मेलमिलापतर्फको	संयोजक	[Signature]
99	दिनेश्वर चौधरी	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
100	नवराज चौधरी	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
101	अश्ली कुमारी तामा	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
102	अनिला देवी राम	धनगढी न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
103	सुनिता कुमारी राम	धनगढी न.पा. - 2	"	[Signature]
104	फूलकुमारी राम	धनगढी न.पा. 99	काउन्सिलर	[Signature]
105	अनिलकुमार राम	"	काउन्सिलर	[Signature]
106	शक्ति कुमारी	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
107	रविन्द्र कुमार सिंह	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
108	नवराज चौधरी	धनगढीमार्ड न.पा.	काउन्सिलर	[Signature]
109	योगेश राना चौधरी	UNICEF	काउन्सिलर	[Signature]
110	सुनिता चौधरी	UNICEF	काउन्सिलर	[Signature]

क्र.सं.	नाम/धर	कार्यालय/संस्था	पद	हस्ताक्षर
३१	बौध नारायण श्रेष्ठ	Unicef	WASH Officer	[Signature]
३२	अनोज कुमार खड्का	विजय		[Signature]
३३	शिवज काल	—) —		[Signature]
३४	सुकल शिर्षी	—) —		[Signature]
३५	महेश अर्याल	—) —		[Signature]
३६	सुनिल कुमार पाँचाले	पत्रकार		[Signature]
३७	धन कुमारी मगर	छा.न.पा-१०	छा.स.	[Signature]

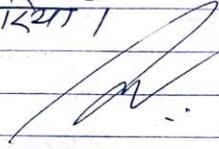
प्रस्तावहरू

- १) ASWA-II परियोजनाको विस्तृत जानकारी सम्बन्धमा
- २) धनगढीमाई नगरपालिकाका क्षेत्रमा सरसफाई तथा खानेपानी सम्बन्धी कार्ययोजना सम्बन्धमा
- ३) विविध

निर्णयहरू

- १) प्रस्ताव नं (क) मा हलफल गर्दा नैगलमा युनिसेफका संयोजन भएको परियोजनाहरू के के हुन, युनिसेफ के हो? के होइन, वालवालिका र सरसफाइमा लगानी किन? ASWA-II के हो? यसका लक्ष्य, नतिजा, उपलब्धी तथा प्रभावहरू के के हुनेछ? स्था. नियम सरकारको काम, कर्तव्य, अधिकार के के हुन? धनगढी माई नगरपालिकाले खाने पानी तथा सरसफाइमा नगर हुनाले के के पारित गरियो? भन्ने सम्बन्धमा मस धनगढीमाई नगरपालिकाका प्रमुख पृष्ठासक्ति अधिकृत श्री वाग्लारी वार्मा लगायत युनिसेफ टिमले प्रस्तुतीकरण गरी अभिमुखिकरण गर्नु भएकाले यस कार्यभाला जोरसँग स-धर्मसकट दिने निर्णय गरियो।
- २) प्रस्ताव नं २ उपर हलफल गर्दा युनिसेफको सहयोगमा यस धनगढीमाई नगरपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रम ASWA-II संयोजन गर्ने गरी निर्णय गरियो
- ३) प्रस्ताव नं ३ विविध उपर हलफल गर्दा आगामी दिनमा कार्यक्रम संचालन गर्ने निम्न आधारहरूलाई आधार मानी कार्यस्थल इन्ट्री गर्ने निर्णय गरियो
 - (क) चर्पी कम प्रयोग भएको समुदाय
 - (ख) सामुदायिक चर्पी प्रयोग भएको समुदाय
 - (ग) निर्माणाधीन चर्पी भएको समुदाय

- (द) चर्पी संरक्षण र उपयोग नभएको समुदाय
(ड) विपन्न तथा पिछडिएको समुदाय भएको वस्ती
(च) अक्सरसित पानी प्रयोग गर्ने समुदाय
४) प्रस्ताव नं ४ विविध उपर कलफल जारी यस धानगढी महु
नगरपालिकाका निर्वाचित वडाध्यक्ष तथा स्वयंसेवकहरूको माफि
यसबारे सरसफाइको सुझाव जारी वाडिमा नै एक्कै गर्ने
गनी निर्णय गरियो।

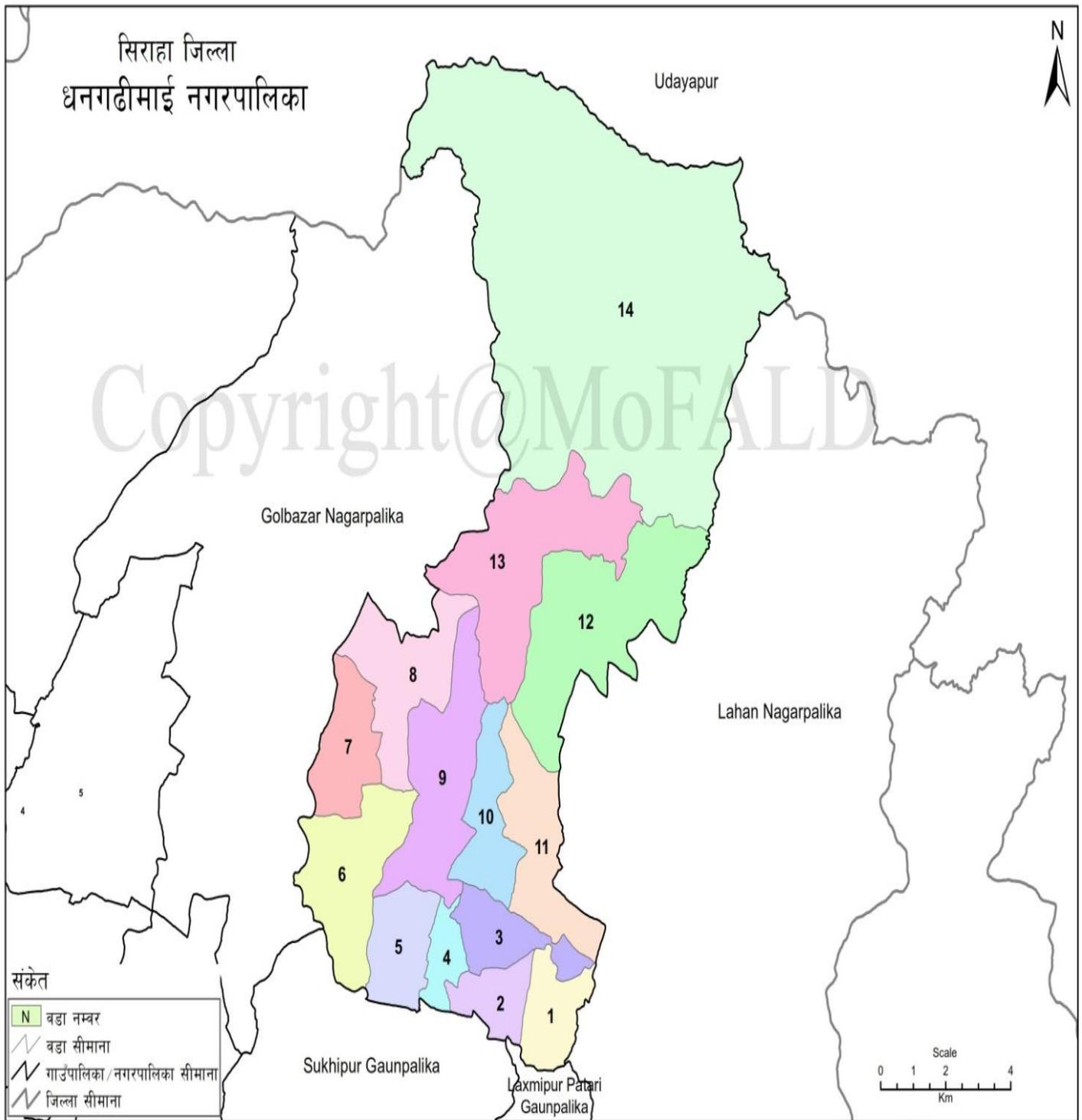

महेश्वर
ज.स.स.

Annex V- Photo

Sunita Sulpe, WASH Officer, UNICEF-Nepal discussing on ASWA II

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल १:२५०००/१:२००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016